

Basit Omuz Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Basit Omuz Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17307>

Özet

Basit Omuz Testi (BOT), omuz fonksiyonu ve günlük yaşam aktivitelerindeki kısıtlılıkların değerlendirilmesini amaçlayan, hastanın kendi bildirimine dayanan bir ölçektir. Bu giriş, Çiğdem Ayhan, E. Ünal ve Y. Yakut tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen Türkçe versiyonunun güvenirlilik ve geçerlilik çalışmalarının özetlenmektedir. Çalışma, BOT'un Türk popülasyonunda fizyoterapi ve rehabilitasyon alanında geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini göstermiştir. Ölçek, özellikle omuz patolojileri sonrası fonksiyonel iyileşmenin takibinde önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Basit Omuz Testi, Omuz Fonksiyonu, Güvenirlilik, Geçerlilik, Adaptasyon, Fizyoterapi, Rehabilitasyon, DASH, ICC, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Çiğdem Ayhan, E. Ünal, Y. Yakut

Amaç

Basit Omuz Testi (BOT), bireylerin omuz fonksiyonlarının ve omuz sorunlarından kaynaklanan günlük yaşam aktivitelerindeki kısıtlılıkların düzeylerini subjektif olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Orijinal ölçek, hastaların kendi bildirimlerine dayalı olarak omuz sağlığını ve işlevselliğini ölçmeyi hedefler.

Ayhan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen uyarılma çalışmasının temel amacı ise, bu klinik olarak önemli ölçüm aracının Türkçe konuşan popülasyonlarda kullanılabilirliğini sağlamak ve psikometrik özelliklerini (özellikle güvenirlilik ve geçerlilik) tespit etmektir. Bu sayede omuz rehabilitasyonunda uluslararası standartlarda bir ölçüm aracı Türk klinik uygulamalarına kazandırılmıştır.

Yapı

BOT, omuzun işlevsel kapasitesini ve hastanın algıladığı kısıtlılıkların seviyesini ölçen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, genellikle ağrı, hareket açıklığı ve günlük aktiviteleri gerçekleştirme yeteneği gibi alanları kapsayan 12 temel maddeden oluşur. Ölçek, üst ekstremité fonksiyon bozukluğunun derecesini belirlemeye odaklanmaktadır.

Uyarılma çalışmasında toplam 42 madde değerlendirilmiş olup, bu maddeler iki ana alt boyutta incelenmiştir: **Basit Omuz Testi** (12 madde) ve **Kol, Omuz ve El Sorunları Anketi** (DASH - 30

madde). Bu kombinasyon, BOT'un yap?sal ge?erli?ini daha kapsaml? bir üst ekstremite de?erlendirme arac? olan DASH ile kar??la?t?rma? mümkün k?lm??t?r.

Ge?erlik

Basit Omuz Testi'nin Türk?e versiyonunun ge?erlik ?al??malar?, **yap?sal ge?erlik** ve **öl?ütsel ge?erlik** olmak üzere iki temel boyutta incelenmi?tir. Yap?sal ge?erlik, BOT puanlar?n?n teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er klinik öl?ümlerle korelasyonu analiz edilerek de?erlendirilmi?tir. Analiz sonuçlar?na göre, BOT ile **kas kuvveti** ($r=0.440$), **aktif normal eklem hareketi** (ANEH, $r=0.452$) ve **a?r?** ($r=0.436$) öl?ümleri aras?nda iyi düzeyde pozitif ili?kiler bulunmu?tur.

Bu bulgular, BOT'un ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (omuz fonksiyonunu) ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir. Ayr?ca, öl?ütsel ge?erlik kapsam?nda, BOT'un üst ekstremite i?levselli?ini ölçen standart bir araç olan DASH (Kol, Omuz ve El Sorunlar? Anketi) ile ili?kisi incelenmi? ve aralar?nda iyi düzeyde bir korelasyon ($r=0.538$) gözlenmi?tir. Bu korelasyon, BOT'un bilinen di?er ge?erli araçlarla uyumlu sonuçlar verdi?ini do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, **test-tekrar test güvenilirli?i** için Intraclass Correlation Coefficient (ICC) ve **iç tutarl?lık** için Cronbach Alfa de?eri kullan?larak yap?lm??t?r. Her iki yöntem de BOT'un Türk?e versiyonunun iyi düzeyde güvenilir oldu?unu ortaya koymu?tur.

Test-tekrar test güvenilirli?i (zamana kar?? kararlılık), $ICC=0.743$ (%95 güven aral??? : 0.610-0.835) olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçümün zaman içinde tutarlı sonuçlar verdi?ini i?aret eder ve klinik kullan?ma uygunlu?unu gösterir. ?ç tutarl?lık de?erleri ise test için **Cronbach Alfa=0.726** ve tekrar test için **Cronbach Alfa=0.754** olarak hesaplanm??t?r. Bu alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in iç tutarl?lı???n?n yeterli düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak materyalde Basit Omuz Testi'nin (BOT) Türk?e uyarlamas?na ili?kin ayr?ntılı **aç?mlay?c?** veya **do?rulay?c?** **faktör analizi** sonuçlar? aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, ölçe?in de?erlendirmesinde 2 alt boyutun kullan?ld??? belirtilmi?tir: 12 maddelik BOT ve 30 maddelik DASH.

BOT'un orijinal yap?s?n?n 12 maddelik tek bir toplam puan vermesi amaçlanm??t?r. Yap?sal ge?erlik bulgular?, BOT'un tek ba??na veya bu kombinasyon içinde omuz fonksiyonunu ölçme yetene?inin güçlü oldu?unu göstermektedir, bu da orijinal faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda

da geçerli oldu?una dair dolayl? kan?t sunmaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 42 maddelik birle?ik format (12 madde BOT, 30 madde DASH). Cevaplar 5'li Likert ölçe?i üzerinden derecelendirilir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanm?? Versiyon)

Popülasyon Grubu: Omuz sorunlar? veya üst ekstremitte disfonksiyonu ya?ayan yeti?kin hastalar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??ma genellikle fiziksel rehabilitasyon hastalar?n? kapsar).

Popülasyon Detaylar?: Fizyoterapi ve rehabilitasyon alan?ndaki hastalar üzerinde test edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporu. Hastalardan omuz fonksiyonlar? ve günlük aktivitelerdeki k?s?tl?l?klar? 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

BOT, Likert Ölçe?i, Fiziksel Fonksiyon, Üst Ekstremitte, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, Yap?sal Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: cayhan@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar Çi?dem Ayhan)

Yaz??ma Adresi: Veri Kayna??nda belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Basit Omuz Testi'nin Türkçe uyarlamas?na ait güvenilirlik ve geçerlik çal??mas? **2010** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili detayl? bilgi ve izinler için sorumlu yazar Çi?dem Ayhan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Ayhan, Ç., Ünal, E. ve Yakut, Y. (2010). Basit Omuz Testi'nin Türkçe versiyonu: Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Fizyoterapi Rehabilitasyon*, 21(2), 68-74.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: basit-omuz-testi-toad.pdf

Basit Omuz Testi Maddeleri

Bu uyarlama çal??mas?, toplamda 42 madde içeren iki alt boyutu de?erlendirmi?tir:

Basit Omuz Testi (12 m) :

Kol,Omuz ve El Sorunlar? Anketi (30 m) :

Maddelerin derecelendirilmesi 5'li likert tipi ölçek kullan?larak yap?lr:

kesinlikle kat?lm?yorum

kat?lm?yorum

yar? yar? yar?ya kat?l?yorum

kat?l?yorum

tamamen kat?l?yorum

ARABPSYCHOLOGY.COM